

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

3. Alia recentium eorundem argumenta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94274](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94274)

turæ, quam eius negatio, cum veraque contingens sit, & Dei arbitrio, & concursu, siue positio, siue negatio pender, dummodo vitalis, ac libera creaturæ eiusmodi negatio non sit.

CERTAMEN III.

Alia Recentium eorundem argumenta.

1. VEnio iam ad Recentium argumenta: ea vero ex prædicato entis summe necessarij, ex quo Dei independentia omnis à creatura, etiam tanquam à conditionis termino, demonstrari tot retro sæculis visa Theologis est, à Recentioribus perunt. Primum, illudque apud ipsos validissimum est. Deus è prædicato intrinseco entis summe necessarij est possibilitas coexistendi Petro possibili, & impossibilitas coexistendi Petro chimærico: sed hæc prædicata inferunt distinctionem Petri possibili à chimærico: cum possibilitas, & impossibilitas identificate respectu eiusdem termini esse nequeant: ergo Deus è prædicato entis summe necessarij inter possibilitatem Petri possibili, ac proinde cum ea connectitur. Patet consequentia: quia Petri possibilitas nihil aliud est, quam distinctio ab omni implicatorio, chimærico, & impossibili. Maior probatur: quia quidquid necessarium est, eo ipso potest coexistere omnipotenti existere, cuiusmodi est Petrus possibilis: quod autem sit impossibilitas coexistendi Petro chimærico suaderetur: quia Deus, ex se, est impossibilitas distinctionis sui à seipso: sed si coexistere posset Petro chimærico, siue Petro existenti, & non existenti posset distingui à seipso Deus: ergo esset Deus potens, ac impotens simul coexistere Petro chimærico: ac proinde Deus implicatorius, & chimæricus. Minor probatur. Si Petrus existat, & non existat simul, ita existit, ut verum sit nullo modo existere: quare & verum erit. Deum Petro coexistere, & nullatenus coexistere Petro: ergo distingueretur à seipso Deus. Probat consequentia hæc hoc syllogismo in Darij: omne nullo modo coexistens Petro distinguitur ab omni coexistenti Petro: sed Deus est nullo modo coexistens Petro: ergo Deus distinguitur ab omni coexistenti Petro: quare & à seipso, qui Petro coexistens est. Alio item syllogismo in Camestres. Omne existens est simile Petro: sed nullo modo existens est simile Petro: ergo nullo modo existens est existens: ac proinde nec Deus est existens, cum aliquod existens sit Deus.

2. Verum, si argumentum hoc demonstratio sit, ut autem Recentiores, ac non, vii nos censemus, putat paralogismus. Primo: Deus non cum possibili bus solum, sed, & cum impossibilibus è prædicato summe sue necessitatis, intrinseco connectitur: cum non minus intrinseca Deo sit impossibilitas, seu impotentia coexistendi chimærico Petro, quam possibilitas, seu potentia coexistendi Petro possibili: ac proinde non minus inferatur ex extrinseco Dei prædicato impossibilitas chimæra, quam possibilitas creaturæ cuiusvis. Quod est omnino paradoxum, atque ridiculum. Secundo: eodem argumento demonstratur æque nullum esse ens possibile, quod cum cuiusvis alterius possibilitate non connectatur: ac proinde intra sphaeram Omnipotentia: eiusque terminos nullum ens ab illo alio quouis absolutum excogitari, ne dum velle viqueam posse: quod æque inauditum est, & paradoxum. Tercio: nullum creatum existens esse posse, cuius existentia ipsa à reliquorum possibilitate, imo, & existentia non pender: cum quodvis è prædicato existentia potens sit coexistere cuius alteri existenti, & impotens coexistere non existenti. Vnde vel Omnia possibilia existunt, vel existit è possibilitibus nullum. Quarto: nullum erit ens creatum quod non sit contingens possibilitas cæterorum: quia possibilitas cuiusvis nihil aliud est, quam impossibilitas ut inuoluatur duo contradictoria: sed Petrus existens est impossibilitas, ut quodvis aliud non inuoluatur duo contradictoria, & est contingens: ergo Petrus existens, & contingens est possibilitas contingens cæterorum possibilium. Quinto: cum Deus vnum è possibilitibus sit, idem probatur de Deo: nisi

Christoph. de Ortega, de Deo Vno. Tomus I.

mirum Petrum contingenter existentem esse possibilitatem contingentem Dei: id quod vterius etiam probatur: quia quidquid identificatur cum Petro contingens est, & defectibilis: sed Dei possibilitas, quæ idem est atque impossibilitas, ut Deus duo contradictoria inuoluatur, identificatur cum Petro: ergo possibilitas Dei est contingens, & defectibilis, quod sensu quouis dissonum, atque horrendum est. Denique id ipsum probatur de contingentia negatione Petri, quæ æque suum contradictorium existentia Petri excludit, atque ab ea, cum adest ipsa, excludatur.

3. Nihil autem horum, & similibus absurdorum, quare neque vllam Dei entis necessarii connexionem cum aliquo, adhuc è possibilitibus, demonstrari, imo neque probabiliter suaderi fallaci illo arguendi modo facile ostendo. Etenim, sicut coexistentia plurium ab eorum omnium existentia non differt, siue hæc ab essentia distinguatur, siue non: ita coexistendi eorundem possibilitas à possibilitatum, quæ in cunctis illis simul sumptis est, congerie nihilo differt. Quare nulli eorum seorsim continere magis potest, quam eorum omnium existentia, vni existentia vnius solum possint convenire. Vnde constat fallam esse argumenti maiorem, in qua, & affirmatur de Deo solo possibilitas coexistendi Petro possibili (quod non minus repugnat, quam affirmare de parte complexi totum) & insuper impossibilitas coexistendi Petro chimærico, quæ intrinseca Deo nullatenus est. Ex eo enim, quod ex parte Petri chimærici deur impossibilitas existendi, cuius possibilitas existendi, tanquam pars, possibilitatem coexistendi, & Dei cum ipso, & ipsius cum Deo debebat necessario componere, deficit possibilitas coexistendi, darurque huius impossibilitas absoluta, quin ex parte sua aliquid ad eam coexistendi impossibilitatem Deus apponat, cum quo, utpote ente necessarii, nihil impossibilitatis identificari potest. Ad eius autem maioris probationem, Respondeo: In ea hypothesi impossibili existentia, & non existentia simul tanquam Petri illius chimærici Deum coexistitur, & non coexistitur simul Petro chimærico, & chimæricæ quidem, non ex parte sui, sed termini alterius extremi necessarij ad coexistentiam, qui Petrus chimæricus est.

4. Hinc ad syllogismum in Darij, respondeo distinguendo. Maiorem omne nullo modo coexistens Petro ex defectu Petri solius. Nego maiorem. Ex defectu sui, concedo maiorem. Et similiter minorem. Deus est nullo modo coexistens Petro, ex defectu Petri fatetur: ex defectu sui nego minorem, & inde consequentiam. Ad alium in Camestres distingue maiorem. Est simile Petro ut existenti, fatetur: ut non existenti, diffiteor: & similiter minorem, & nego consequentiam. Insuper facilius distingue maiorem primi syllogismi, nullo modo coexistens Petro, ac simul coexistens distinguitur ab omni coexistendi Petro, fallum: nullo modo coexistens solum verum est. Deus autem ita est nullo modo coexistens Petro, ut simul coexistens sit in ea hypothesi. Quare nihil inferitur. Sed iustas: quotiescumque duo nequeunt existere simul, siue coexistere sibi, existente vno, nequit existere aliud: at Deus & Petrus chimæricus nequeunt existere simul: ergo existente Deo, nequit existere chimæra, neque existente chimæra potest existere Deus: distingue facile maiorem ex oppositione illorum duorum inter se, fatetur. Ex impossibilitate præcisa alterius, quæ est in Petro chimærico, diffiteor, & nego inde consequentiam.

5. Arguunt secundo. Distinctio Dei à Petro, & chimæra extensior, ampliorque est, quam distinctio Dei à solo Petro: ergo infer Petrum non esse chimæram: sed è prædicatis intrinsecis Deus est distinctio Dei à Petro, & chimæra: ergo ex prædicatis intrinsecis Dei inferatur Petrum non esse chimæram. Apertior est adhuc paralogismi huius fallacia. Distinctio enim apertius plura, ut plura includit extrema essentialiter, & quo maior, & amplior est, plura, & plura: eiusdem enim ad seipsum distinctio esse, imo cogitari, minime potest. Vnde concessio antecedenti primo distingue consequens: secundum omnia extrema, quæ includit distinctio, concedo consequentiam: secundum vni quodque eorum, nego consequentiam. Hinc constat negandum prorsus esse subsumptum antecedens ad consequentiam secundam. Nam, sicut Deus tria illa extrema, quæ in distinctione, tanquam fundamentum, & terminus (sicut in alijs

plis omnibus relationibus predicamentalibus) essentia-
liter clauduntur, esse secundum sui intrinsecam nequit: ita
neque secundum intrinsecam eorum omnium distinctio esse
vquam potest.

6. Arguunt Tertio, celebri illo sophismate Alberti
de Saxonia, & Scoti. Etenim in omni disunctiva vera
ab exclusione vnius partis necessario inferitur positio alteri-
us: quia ad eius veritatem vna saltem disunctiva pro-
positio vera esse debet. Vnde ex hac: *Petrus currit*,
vel Ioannes sedet: si Petrus non currit legitime, & ne-
cessario inferitur: ergo Ioannes sedet: ergo ex hac dis-
iunctiva vera: *Petrus est rationalis*, vel *possibilis*, vel
datur carentia Dei: si Petrus supponatur non rationalis,
vel possibilis legitime inferitur: ergo datur carentia
Dei. Respondent Recentiores disunctiva vera ab exclu-
sione vnius partis valere consequentiam ad positionem
alterius, tunc solum, cum id quod inferitur magis im-
possibile non est, quam id ex quo inferitur. Etenim mi-
nus impossibile nequit connecti cum impossibili maio-
ri (vt opus est ad hoc, vt ex vno impossibili minori,
inferatur aliud impossibile maius) si autem ex exclu-
sione possibilitatis Petri, quæ impossibilis est, inferre-
tur carentia Dei, cuius existentia maioris, magisque ne-
cessariae necessitatis est, quam Petri, imo creaturarum
cunctarum, simul etiam sumptarum, possibilitas, vt
ostendimus certam, i. numero 5. Ex impossibilitate mi-
nori maiori impossibilitas inferitur: minus quippe im-
possibile est totam disunctivam etiam ex vtraque parte,
nec solum ex parte vna impossibilitatis Petri, falsam si-
mul, ac veram esse, quam Dei carentiam apponi, seu
Deum absolute non existeret.

7. Ob quam eandem rationem non tenet simile ar-
gumentum quo probare aduersarij possent Petri pos-
sibilitatem cum possibilitate, seu non repugnantia Ioan-
nis necessario connecti hoc pacto: vel Petrus possibilis
est, vel repugnat Ioannes (quod est omnino verum; cum
Petrus necessario sit possibilis, atque ad disunctivam ve-
ritatem alteram e propositionibus verificari satis sit) ergo,
si Petrus non est possibilis, Ioannes repugnat, ac
proinde huius possibilitas, seu non repugnantia cum
Petri possibilitate connectitur. Etenim, cum pars alte-
ra disunctivæ, ratione cuius verificari in eo argumento
contradicitur disunctiva, cum Petrus impossibilis suppo-
nitur, siue non esse possibilis, sit necessario falsa, vt
potest negariua in materia necessaria, vera simul, &
falsa erit: si autem inde inferatur repugnantia Ioannis,
quæ falso affirmabatur in altera disunctivæ propositio-
ne, tanquam vera, (quæ tamen non potest non falsa esse,
vt potest affirmatiua propositio in materia remota & im-
possibili) Ex altera etiam parte disunctiva simul vera, &
falsa conuincetur: ac proinde ex vno contradictorio si-
mul vero, & simul falso alterum inferetur contradicto-
rium simul verum, & falsum, atque disunctivam ve-
ram ex vtraque parte falsificari: quod magis impos-
sibile est, quam falsificari ex vna tantum. Cum maius
impossibile sit dari duo impossibilia, quam vnum solum,
vnde constat fallax esse argumentum.

8. Atque vniuersim eiusmodi argumentationis fal-
lacia amplius in omni materia ostenditur: cum enim ex
veritate disunctivæ veræ ratione vnius solum propositi-
onis ex pluribus, quibus constat, argumentum sumi-
tur: ea quidem propositio excludi non potest vt falsa,
vt altera inferatur (in quacunque materia vtraque pro-
positio sit) alioqui veritas ipsa disunctivæ, ex qua so-
lum argumentum ad tollendum certo in conclusione
verum duci potest, in exclusione, quæ in antecedenti
ponitur destruetur: ac proinde ex falso antecedenti ar-
gumentum procedet; vt patet in argumentis factis, at-
que in disunctiva tota v.g. *Petrus currit*, vel *Ioannes
sedet*, quam suppono veram esse solum, quia Petrum
currere verum est: Quam si secludas vt falsam totam
disunctivam falsam esse supponis: ac proinde implicat
in antecedenti, atque ex antecedenti falso discutitur
neque adest vis ad inferendum ab exclusionem vnius, ad
veritatem eiusmodi est, ne sit falsa disunctiva, quæ vera
est: aut eo ipso, quod ponitur vel absolute, vel æquiva-
lenter ex hypothese, vel suppositione in antecedenti fal-

sa ea propositio, ratione cuius tantum tota disunctiva
est vera, tota illa disunctiva falsa redditur: ergo nulla
est vis ad inferendum in consequenti alteram propositio-
nem, ne deficiat à veritate disunctiva, quæ iam in an-
tecedenti à veritate supponitur defecisse. Vnde illud
axioma ab exclusionem partis vnius disunctivæ veræ, ra-
tione vnius partis solum ad alteram partem inferendam
valere argumentum, tunc solum verum est, cum pars
quæ excluditur ea non est ratione cuius tota disunctiva
vera est.

9. Denique opponens, Non est maioris constantie,
& necessitatis impossibilitas chimæ, quam possibili-
tas creaturæ: atqui Deus sine suæ necessitatis summa
iactura connectitur cum aliqua chimæ: ergo sine eius-
dem iactura connecti potest cum possibilitate creaturæ.
Maior videtur certa; neque enim maior difficultatis, aut
repugnantie transitus est ab impossibilitate chimæ ad
possibilitatem creaturæ: quam à possibilitate creaturæ
ad impossibilitatem chimæ. Minor probatur: quia
Deus e predicatis intrinsecis connectitur cum impossi-
bilitate alterius Dei, ita, vt ex alterius Dei possibilitate
Deus periret. Negatur tamen minor. Ad cuius proba-
tionem dicitur. Deum non connecti cum impossibilitate
alterius Dei intrinseca alteri Deo, atque Deo vero ex-
trinseca, sed cum impossibilitate, seu carentia alterius
Dei, huic extrinseca, Deo autem vero intrinseca. Ipse
enim Deus, cum vniuersus, singularissimus, atque (vt
sic loquar) *hicissimus*, siue hæc entitas determinata
sit: atque alter Deus sit Deus, non hæc entitas determi-
nata, quæ significatio Dei alterius proinde repugnat, est-
que positium, quod contradicit mediæ formaliter
positiue chimæ Dei alterius, qui ex predicatis intrin-
secis impossibilis est, ac proinde intrinseca necessaria
carentia sui: constat primo maiorem alius chimam,
& impossibilitatem esse in secundo, seu alio Deo, quam
in chimæ alius: quia esse positium Dei, quod maioris
necessitatis est, quam positium quodvis aliud esse crea-
tum, quod sibi oppositum impossibile excludat. Constat
etiam Deum propriè non connecti cum alio, cum dici-
tur connecti cum carentia necessaria alterius Dei, sed
cum ipso, cum quo nequit esse vera, & realis connec-
tio Dei, sed logica rationis, & fictitia, & quidem Deus
alter chimæ est, non eius necessaria negatio, & forma-
lis immediata, & intrinseca, veræque a rebus exclusio,
quam includit, inferre vnitatis, & singularitatis hieis-
simæ Dei: ex qua illatione, non cum chimæ alterius
Dei, sed cum eius totius formæ motione & a rebus
exclusionem immediata Deus verus connexus conuincere-
tur.

QVÆSTIO IV.

*An Omnipotentia, vel aliquid Deo in-
trinsecum sit formalis possibilitas
creaturarum?*

ICET rem hanc antiquiores nonnulli attrigunt,
eaque pro Omnipotentia affirmatiue resoluerint,
non tamen eis impensis, quibus eidem sententiae
Recentiores non solum ex predicato Omnipotentiae, sed
entis etiam necessarij diuini adhæserunt. Idcirco apud non
admodum iuniores brevis questio erat, quæ iam iustus,
nec satis brevis, est liber. Consulto dixi formalis pos-
sibilitas creaturarum. Nam omnipotentiam esse
actiuam earum possibilitatem extra dubium
est: cum creaturæ nihil sine omnipoten-
tencia fieri esse
possit.

CERTAM.